

Nostra Senyora de la Mercè de Calldetenes

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Nucli urbà de Calldetenes. Plaça Vella s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Des del carrer Gran de Calldetenes, a la dreta fins a la Plaça Vella del municipi

Coordenades:

Latitud: 41.92602
Longitud: 2.28359
UTM Est (X): 440600
UTM Nord (Y): 4641811

Classificació

Número de fitxa 08037 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Barroc Contemporani Neoclàssic
Segle XVIII
Any 1778
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries Aj.Calldetenes. Núm.3.1
Número inventari Sí; IPA núm.3. ACCN:22491
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. C/Santa Maria, 1 (08500 Vic)
Fitxes associades:

Descripció

L'edifici és de construcció senzilla, de planta rectangular, de nau única i absis semicircular amb teulada a dues aigües, coronada per un campanar d'espadanya. La orientació de l'església es fa en sentit N-S, trobant-se l'absis al nord de l'església. La façana s'ha arrebossat deixant -a partir de la reforma del 1996- els angles i els elements de relleu a pedra vista. Es tracta d'una façana orientada a migdia, que s'obre amb un portal d'entrada format per un arc rebaixat i decorat als extrems superiors per volutes a l'estil barroc, sobre el qual hi ha un escut circular, i una fornícula amb la Mare de Déu de la Mercè. Es tracta d'una Mare de Déu dreta amb l'infant. Sobre el portal i la fornícula s'obre un òcul. Exteriorment destaca el conjunt visual format pel cos rectangular de l'església, del qual sobresurt amb gran volum un absis semicircular més baix. A ponent s'adossa un altre cos quadrangular amb coberta independent, que fa les funcions de sagristia. El conjunt d'aquests tres cossos recau sobre un graó de pedra, que salva el desnivell del terreny respecte al sector de migdia de l'església. L'efecte visual del conjunt es ressalta pel fet de trobar-se els tres cossos sobreelevats del nivell del carrer, Un dels elements que més destaca de l'església de la Mercè és el campanar, que es converteix en un dels elements identificatius del poble, i fita visual des de lluny. Es tracta d'un campanar adossat al cantó S-E de l'església, i que es troba arrebossat íntegrament com la façana de l'església. Compta amb una base quadrangular que s'alça fins a la teulada de la nau. Aquesta base s'obre amb dos òculs a les cares de llevant i ponent. D'aquí en amunt es transforma en un cos octogonal de dos pisos. Exteriorment la diferència entre els pisos ve marcada per un fris exterior que envolta la torre. A l'alçada del primer pis, a la cara de ponent, s'ubica el rellotge del campanar. El segon pis s'obre amb quatre finestrals rectangulars rematats a la part superior per un arc de mig punt que s'alternen en les cares de l'octògon; pis on s'ubiquen les campanes. El coronament superior es amb una barana feta amb balustres que recorre el perímetre exterior. L'interior de l'església compta amb una coberta formada per un gran arc de diafragma que cobreix la nau única. L'espai interior es distribueix de la manera següent: cor a l'entrada, quatre capelles laterals de petites dimensions i absis. A la dreta la capella dedicada a Sant Isidre i a una altra capella, damunt de l'altar decorat amb estuc, s'ubica la imatge del Sagrat Cor de Jesús, obra de Josep Maria Camps. Les capelles de l'esquerra estan dedicades a la Immaculada Concepció i a la Puríssima. Tot l'interior es troba arrebossat i pintat, amb decoracions vegetals d'estil barroc i neoclàssic. El bisbe Hartalejo era un gran afeccionat a la pintura i va pintar de mà pròpia els retaules de sant Ramon, sant Josep i sant Joaquim perquè decoressin l'església de la Mercè. A finals del segle XIX els quadres es van transferir a l'església de Sant Ramon d'Albió, on van ser cremats durant la Guerra Civil. Presideix l'absis l'escut del bisbe Hartalejo, capçat per un barret de bisbe i decorat interiorment amb una torre. A l'interior s'ubica un baldaquí de pedra molt senzill que va ser col·locat després de la Guerra Civil, en substitució del retaule neoclàssic que fou destruït. Al graó central del baldaquí s'hi troba la Mare de Déu de la Mercè, i als dos laterals dues figures masculines de genolls, que simbolitzen dos captius. Cal recordar que l'ordre dels mercedaris tenia com a tasca principal al moment de la seva creació la redempció dels captius. L'interior de la cúpula de l'absis es troba decorada amb figures de sants mercedaris. L'església compta amb una capella fonda adossada al mur de ponent, i al qual es té accés des de l'interior. Es tracta d'una capella de planta rectangular, molt senzilla, amb decoració similar a la de l'església, i que es troba presidida per la imatge del Sant Crist.

Observacions:

L'església ha estat repintada recentment seguint l'estil original. Adossat a llevant de l'església es troba l'actual casal parròquia, convertit parcialment en llar d'avis. Al cantó dret de l'església, només entrar, sota el cor, es troba ubicada la figura del Sant Crist. Era la imatge que tradicionalment es treia en processó fins a Sant Marc quan s'havia de demanar pluja o el final d'alguna plaga. Es tracta d'una imatge de fusta d'estil neoclàssic.

Història

La primera petició d'edificar l'església data del 1757. Divuit anys més tard, els veïns van tornar a insistir en la necessitat d'alçar la capella i van tornar a enviar una carta a la Càmera Apostòlica sol·licitant la construcció de l'edifici. A la petició, els veïns al·legaven que Sant Martí de Riudeperes o Sant Julià de Vilatorrada estaven massa lluny. Per una major economia de l'edifici, sol·licitaven poder enderrocar l'edifici de Santa Margarida del Camí per tal d'aprofitar els carreus. La construcció s'iniciava el 1778. Com a edifici del nucli urbà, doncs, és un dels més antics que es conserva. L'església la va idear i fer construir el bisbe de Vic, Manuel de Hartalejo, que el 1778 va obtenir de l'Acadèmia de San Fernando l'aprovació dels plànols per tirar l'obra endavant. Fou dedicada a la Mercè com a agraïment a l'interès que des de l'inici va tenir el bisbe de Vic, mestre general de la ordre de la Mercè; a l'interior encara es conservaven pintures dedicades als mercedaris, que a finals del segle XIX es van traslladar a la parròquia de Sant Ramon d'Albió, i que foren destruïdes durant la Guerra Civil (1936-1939) Al 1855 fou reconeguda com a sufragània de Sant Julià de Vilatorrada, i el 1878 adquirí categoria de parròquia. L'altar, fins el 1936, constava amb un retaule-baldaquí ornamentat amb columnes. Els primers mesos del conflicte bèl·lic es va destruir l'interior de l'església i la imatgeria i ornaments que albergava, de manera que es va haver de reconstruir bona part de l'ornamentació interior. Una de les campanes de l'església duu el nom de Maria Isidra, i fou donació de la família Pasqual, propietaris de la Torre Santa Margarida. En aquests moments, s'està pendent de la restauració del campanar. Des de la construcció de la Mercè s'hi han fet diverses modificacions. Una de les reformes que més va variar la fesomia de l'edifici va ser la que s'hi va realitzar el 1996. Aquest any, aprofitant que s'havia de refer l'arrebossat de la façana, es va decidir deixar aquesta amb pedra vista.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes AA.DD (1996) Normes subsidiàries de Planejament. Normes urbanístiques. Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

